

№ 133

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk 1160
Miesięcznie „ 420
za roznośnienie
30 mk. miesięcznie
z przes. poczt.
Kwartalnie mk. 1100
Miesięcznie „ 500
poza Łodzią egz. 22

w Ameryce

dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 69.594.
Należytosć pocztowa
opłaconą ryczałtem.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgod. pracą!

KALENDARZYK

14 N Bonifacego M
15 P Zofii Wd. M.
15 Jana Nepomucena
17 S Paschalisa. W
18 C Feliksa kapuc. M.
19 P Piotra Celestyna
6 S. Serwacego Sen. W

REDAKCJA

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Środa, dnia 17 maja 1922 roku

Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50%
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada.

Dziś wielka premiera!

Najpotężniejsze arcydzieło obecnego sezonu wytwórni Pathé —
Jermoljeff w Baryżu

„Opowieści arabskie z 1000 jednej nocy“

Niebywały dramat, odtwarzający przepych haremów

W roli głównej
premjowana piękność

N. KOWANKO

W roli głównej
premjowana piękność

Orkiestra pod kierunkiem p. **LEWAKA.**

(2188KD)

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Sądownictwo na polskim G Śląsku

(wp) Der Oberschl, „Kurjer z dnia 9 maja 1922 roku 105 zamieścił artykuł pod tytułem Zur Uebernahme Oberschlesiens“ przedrukowany z „Vosiche Zeitung“ w którym między innymi zajmuje się przyszłym sądownictwem Górnego Śląska i wyraża przekonanie że z powodu braku odpowiednich sił małe są widoki należytego funkcjonowania tego sądownictwa. Informacje te polegają na zupełnej nieznamomości istoty tego stanu rzeczy i bez powodu mogą zaniepokoić opinię publiczną. Organizacja bowiem sądownictwa polskiego jest tak dalece posunięta że sądy będą mogły rozpocząć swoją działalność zaraz po oddaniu przyznanej Polsce części Górnego Śląska tak, że pod tym względem nie da się odczuć żadnej przerwy. Odpowiednia ilość sędziów zawodowych i to sił doborowych wybranych z całej Polski czeka na powołania do służby na Górnym Śląsku przyczem zaznaczyć należy że sędziowie z Małopolski Kongresówki odbyli w Poznaniu specjalne kursa celem dokładnego zaznajomienia się z ustawodaw-

stwem niemieckim tak że do przyszłego swego zadania są w zupełności przygotowani Również dostateczna liczba kandydatów na średnich urzędników sądowych, a pochodzących, w znacznej części z G. Śląska i posiadających odpowiednie kwalifikacje kształci się od półtora roku w Poznaniu aby tem lepiej sprostać mogli przysłym swoim obowiązkom. Nie zapomniano również o sędziach pokoju i ławnikach, na których powołano poważnych obywateli górnośląskich, a przez urządzenie dla nich osobnych wykładów daje im się możność gruntownego zapoznania z przepisami ustaw, które będą stosować. Płonne więc są obawy nieprzychylnych nam czynników a bowiem sądy G. Śląska obsadzone będą wyłącznie siłami fachowymi i można mieć uzasadnioną nadzieję, że staną one w zupełności na wysokości zadania 9

W Lidze Narodów

Konwencja polsko-niemiecką w sprawie G Śląska przedstawiony zostanie Radzie Ligi Narodów, która tego samego dnia zajmie się sprawą zaręgu polsko-litewskie o, głodu w Rosji oraz kwestjami dotyczącymi wolnego miasta Gdańska. W poniedziałek dnia 15 bm. po południu w sekretarjacie ligi narodów odbyło się zalecone sobotnią uchwałą rady ligi pierwsze posiedzenie polsko-gdańskie. Obecny był dyrektor Kohman, a ze strony Polski delegat Askenazy i komisarz generalny Pluciński, zaś ze strony wolnego miasta Gdańska prezydent

Sahm i inni. Rozpatrywano sprawę żądania Gdańska, żądającej uznania przez Polskę bezpośrednich stosunków sądowych między wolnym miastem Gdańskiem a Niemcami. Niemcy cofnęli swoje żądania.

(2)

Nasze potrzeby militarne

(wp) „Le Temps“ podkreśla fakt, że polski szef sztabu generalnego oświadczył iż Polska nie może przyjąć propozycji komisji rozbrojenia w Lidze Narodów, na zasadzie której Polsce wolno byłoby utrzymywać tylko 120,000 na armję; Polska tylko dla obrony granic wschodnich potrzebuje 375,000 żołnierzy.

Odroczenie podróży

(wp) Zapowiadana na koniec maja podróż Naczelnika Państwa do Bukaresztu, a następnie do Belgradu ulegnie zwłoce w oczekiwaniu na zakończenie i wyniki konferencji genueńskiej.

ETAMINY

BATYSTY, FROTTE
i FIRANKI
poleca sklep bławatny
A. TETZLAFF i S.ka
Piotrkowska 100 Tel. 541

PASER EUROPY

Próby ratowania kraju powszechnej szczęśliwości proletarjackiej i oduczenia zwolenników idei Marksa od ludożerstwa przy pomocy konferencji urządzanych w coraz to piękniejszych zakątkach Europy — kompletnie zawiodły, zostawiając głęboki niesmak i katzenjamer wśród uczciwych uczestników tej purytańskiej hypokryzji — a u p. Lloyda George'a tłumioną wściekłość przeciwko tym, którzy się w pole wyprowadzić nie dali.

Z powyższego okazuje się najdowodniej, iż mimo dobrej woli niemal całego świata, — Rosja nie da się uratować przy pomocy różnego rodzaju konferencji i zjazdów; zła, które się tam zagnieżdżyło niemożna wystraszyć najwięcej chrześcijańskimi mowami, najczarniejszym atramentem — trzeba wrzód potraktować ostrzem stali.

W historii ostatnich lat mamy już przykłady podobnego rodzaju, ze wspomniemy tu wyprawę międzynarodową w głąb Chin, pod przewodnictwem hr. Waldersee, celem uspokojenia sekty bokserów, którzy zanadto zasmakowali w morderstwach Europejczyków.

Rząd rosyjski, który obecnie wypuszcza ostatnie krople krwi z kolosa rosyjskiego składa się, jak wiadomo, im gremjo z marksowatych sadystów, rytualnych rzeźników i wogóle z ludzi, którym żaden uczciwy i szanujący się człowiek nie tylko nie poda ręki, ale nigdy nie powinien zasiadać razem nawet przy zielonym suknie, wspólnych narad.

Zasługą więc jest tym większą Lloyda George'a, że nie tylko sam obdarzył ich niezwykle przyjaźnią, co jest ze względu na charakter tego angielskiego męża stanu rzeczą zupełnie zrozumiałą, ale potrafił skłócić głowę, skąd nrad zupełnie uczciwym ludziom, i skompromitować ich gruntownie przez, tego rodzaju „entente cordiale“ jaką mieliśmy możliwość obserwować w Genui.

Podziwiać też należy u tego przodownika myśli politycznej angielskiej, szeroki i dość rozciągliwy pogląd na wartość moralną jednostek z którymi siada się do stołu, podziwiać należy śmiałość myśli i twierdzeń przy protegowaniu oficjalnych przedstawicieli różnego rodzaju Razkolnikowych rosyjskich, rządzących Rosją, którzy zdążyli już zmyć krew ofiar — ofiar, do których właściwie należała reprezentacja wielkiego narodu. (2)

Agent rządu rosyjskiego chciał sprzedać pewnemu jubii Ierowi w Paryżu naszyjnik wspinających pereł.

Ku niemałemu przerażeniu kupca znalazł on przy baczniejszem oglądaniu pięk skrwawionych blond włosów okręconych koło naszyjnika...

Francuz nie kupił, i ajenci bolszewicy sprzedali go, wraz z tysiącami innych klejnotów skąd wszelkie ślady mordów już starannie usunięto, w Anglii, wraz z szeregiem innych obiektów i koncesyjek.

Z takimi to ludźmi amiochonyjemy się już od kilku tygodni, w objęcia takich mętów społecznych, prowadzi nas z uporem godnym lepszej sprawy polityka angielskich mężów stanu, polityka największych paserów w Europie, handlujących drogocennościami pomordowanych w Rosji ofiar oraz, jak to się pokazało dowodnie w Genui, reflektujących na kupno majątków, pomordowanych braci, czy to w Groźnym, czy w Baku.

A przecież uśmierzenie powstania kse-rów w Chinach jest wyraźnym drogowskazem, którydy iść należy i jakie metody są skuteczniejsze, przeciwko tym, którzy posługują się chińczykami, celem masowych mordów

O ile już dopuszczamy p. Cziczerina do konferencji — to powinna ona odbywać się w gabinecie sędziego śledczego, a nigdy na Rivierze, nigdy w gabinecie króla włoskiego, nigdy w Kwirynale.

Rola Lloyd'a George'a wprowadzania w świat różnego autoramentu galerników i katorżników, zdaje się już się kończyć: Brylanty ofiar rosyjskich już sprzedane, złota z cerkwi lud rosyjski nie pozwala zabierać, źródła nafty w Baku ostatecznie się wymknęły z passers-

kich

Obawiamy się że ruchliwa natura angielskiego premiera nie znajdzie sobie narazie odpowiedniego do zdolności i poziomu moralnego zajęcia.

Polsce, co można było, to już urwane, Poincare nie jest również skłonny do szafowania dobrami swojej Ojczyzny.

Hul Chyba może zajmie się intensywniej obroną uciśnionych rusinów lub Wilna przed postanowieniami wilnian, lub ostatecznie wymyśli jakie niezależne... państwo Śląskie?

Czekajmy na telegramy z najbliższych dni.

(5)

A. S.

W obronie naszych wybrzeży

W wiekopomnym dniu 10 lutego 1920 r. jak pisze „Polska Zbrojna objęliśmy w posiadanie brzeg morski.

Stąd spada na nas obowiązek obrony naszego wybrzeża — zadanie, które ma wypełnić przedewszystkiem flota nasza.

Dwóch stałych mamy nieprzyjaciół: Są to Niemcy i Rosja, czyhające na nasz byt polityczny i nie chce się pogodzić z obecnym stanem rzeczy.

W stosunku do Niemiec, niestety, jesteśmy w gorszej sytuacji, bo wybrzeże nasze z powodu wspólnej granicy może być zaatakowane przez nich od strony lądu, co to utrudnia, oczywiście, obronę brzegu. Natomiast co do Bolszewji, jesteśmy w daleko lepszym położeniu strategicznym i tu możemy się bronić z dobrym skutkiem. A nie lekceważmy przeciwnika: Rosja, chociaż zdeorganizowana, posiada jednak flotę, którą dość łatwo może wzmocnić.

Strzegą naszego brzegu w tej chwili dwie kanonierki: „Komendant Piłsudski“ i „General Haller“, dalej — pięć torpedowców: „Krakowiak“, „Góral“, „Ślązak“, „Kaszub“ i „Kujawiak“ nareszcie cztery trowlery: „Jaskółka“, „Mewa“, „Czajka“ i „Rybitwa“ i mały stateczek „Myśliwy“, wspierający nasze hydroplany.

Flota sama jednak — bez odpowiedniej tezy, nie może skutecznie osiągnąć pożądanego rezultatu. Jedno związane ściśle z drugim. I dlatego tak niezbędnym dla nas jest dalsze posunięcie robót portowych w Gdyni — bez żadnych odkładań!

Molo — wyprawdzone zostało już dostatecznie daleko — osiągnęliśmy osiem metrów naturalnej głębokości — ale molo nie jest skończone.

Co p. Targowski wygaduje o Polsce.

(o) Przyjaźnie usposobione dla Polski pismo belgijskie „Nation Belge“ zamieściło swoje uwagi o p. Targowskim, naszym ministrze pełnomocnym, członku delegacji polskiej w Genui. Warto zapoznać się z niemi bliżej.

Przyjaciele Polski — pisze „Nation Belge“ — od trzech dni czekają napróżno zaprzeczenia lub sprostowania interwju, udzielonego w Genui przez p. Targowskiego, ministra pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej, jednemu z dzienników antwerskich. Z. Targowski okazał bardzo gorące uczucia dla Imperjum sowieckiego, które umieścił odważnie w Europie i sławił jego bogactwa i przyszłość. Co do bolszewizmu — jest to drobna, nie znacząca przeszkoda. Przeszedł on znaczną ewolucję w ciągu trzech lat i w dodatniemu, sil wous plait, znaczeniu, tak dalece, że komunizm sowieców, stawszy się tylko teoretycznym, nie niepokoi już bynajmniej tej szczęśliwej ekscelencji.

Co za szkoda, że p. Targowski nie przemówił wcześniej. Znane i ujawnione w r. 1920 w epoce, gdy Polska błagała pomocy narodów zachodnich, wiadomości te byłyby oszczędziły Francji, która wysłała do Warszawy kierowników wojskowych i amunicję, ciężkiego

Niezbędnym jest zasypać przestrzeni między belkami granitem — tak żeby wytworzył się mocny mur, który dopiero da obronę i oparcie dla okrętów. Dalej trzeba zbudować wodociąg, bo statki bez wody źródlanej obejść nie mogą. I nareszcie konieczne jest przeciągnąć rury, aby torpedowce nasze mogły wprost ze zbiorników pompować dla siebie ropę. Oto są najniezbędniejsze roboty w porcie w Gdyni, które wykonać bez odkładania jest konieczne — i na tem można się zatrzymać — ale wykonać trzeba.

Nareszcie również ważne zadanie floty naszej wojennej polega na tem, że eksportuje i broni transportowce, wiozące amunicję i inne potrzebne nam materiały również i dla nas jedyną i najlepszą drogą morską. Wiemy, wiele trudności i wprost niemożliwości przedstawia transport przez państwa lądowe, choćby na pozór nam sprzyjające.

Stąd wyolywa waga, znaczenie i wprost konieczność rozwoju naszej marynarki wojennej.

Licząc się z warunkami realnymi, z naszą ubogą walutą, oczywiście musimy stawiać żądania minimalne. Co więc nam potrzeba dla wzmocnienia naszej floty?

Potrzeba nam, przedewszystkiem, mieć trzy łodzie podwodne. Jest to doskonała broń dla zmierzania się z daleko silniejszym przeciwnikiem.

Do obrony brzegów jest to, znakomita broń, która łatwo jest nabyć lub zbudować.

Niech społeczeństwo nasze przyjdzie z pomocą Rządowi i drogą składek, pożyczek etc. robi ten wysiłek i tem da dowód, że rozumie, chce i może obronić nasz brzeg, a tem samem i znaczenie mocarstwowe nasze. A więc do czynu. (12)

i kosztownego wysiłku, Belgji kryzysu ministerjalnego, pismu „Nation Belge“ około setki artykułów, samej Polsce — pieniądze i krwi. Bo jeżeli Rosja sowiecka jest taka, jaką ja odmalował ten „wybitny“ dyplomata Polska nie byłaby zbyt nieszczęśliwą, gdyby należała obecnie do szeregu jej prowincji...

Cóż więc śpiewał nam wówczas p. Daszyński w swoim liście do p. Vandervelde'a, któremu wyrzucił, iż skazał naród polski, sprzeciwiając się wysiłce i przewozowi amunicji, na śmierć straszną, na śmierć haniebną?

Prawda leży w tem, że są Polacy i Polacy jak są fagoty i fagoty. Tak było już w XV II wieku. To na własnym gruncie Polski znajdowali się zawsze najniebezpieczniejsi nieprzyjaciele. Przypomniecie sobie tych „konfederatów“, pijanych śmiertelnymi przywilejami i zabójczymi wolnościami, którzy błagali o pomoc Katarzyny II przeciwko swemu królowi i współobywatelom!...

Jeżeli ten gatunek utrwał się, jeżeli p. Targowski powiedział rzeczywiście to, co mu przypisują, jeżeli rząd polski pozwala jednemu ze swoich reprezentantów spieszyć z pomocą sowiecom i godzić w plecy przyjaciel swego narodu, któremu szykują całun i kopia

Zatargi z Gdańskiem

(wo) Policyjne władze gdańskie coraz otwarciej i coraz bezwzględniej występują przeciwko Polakom nie tylko cywilnym lecz i przeciw tym którzy w charakterze urzędowym przejeżdżać muszą przez terytorjum Wolnego miasta Jaskrawym. dowodem po temu jest niedawno rozestany do wszystkich rewirów policyjnych okólnik, który w dosłownym tłumaczeniu brzmi jak następuje:

„Tutejsze przedstawicielstwo republiki polskiej zostało rozporządzeniem senatu Wolnego miasta Gdańska oddział spraw wewnętrznych z dnia 10 marca 22 roku A. III 888 ponownie zawezwane, ażeby unikało transportu więźniów po przez terytorjum wolnego miasta Gdańska. Odnośnie miarodajne władze zostały zawezwane aby konfiskowały znajdującą się w posiadaniu konwojentów broń, ich samych zaś za niedozwolone noszenie broni karały.

Powyższe panu komisarzowi rewirówemu podaje do łaskawej wiadomości z prośbą aby, w razie podobnego wypadku aresztowano konwojentów transportu policyjnych więźniów przychwyconych na terytorjum wolnego miasta Gdańska bez zezwolenia senatu dalej aby broń ich konfiskował. Wnieiono przeciwko nim skargę o niedozwolone noszenie broni.

Rozkaz ten [powinni wciągnąć w rewirach prowadzących dziennik registratorzy pod literę „W“ — noszenie broni bez zezwolenia. — podpis Flochr (A. P.).

Pragnęlibyśmy usłyszeć, czy rządowi naszymu rozkaz ten jest znany i jak nam zaręgują lub zareaguje. (10)

Nastroje monarchiczne w Portugalji

(s) Bardzo niewiele wiadomości posiadamy naogół o tym najdalszym od nas skrawku Europy zachodniej.

Wiemy tyle, że jest to państwo, jedno z najbardziej niespokojnych wewnętrznie w Europie i poza Europą. Do pewnego stopnia dorównają mu może państewka Ameryki Centralnej o ludności lacińsko-tybulezkiej.

Ze jednakże jest to kraj dość ciekawy, tem cenniejszą jest wszelka, tak rzadka o nim wiadomość.

Pierwszy po dłuższej przerwie, numer jednego z najpoważniejszych i najpoczytniejszych dzienników portugalskich: „O Dia“, datowany 3 kwietnia, podróż swą z Portugalji do Polski odbył w ciągu dni dziewięciu. Dziennik ten został zawieszony wskutek wypadków, jakie zaszły przed paru laty w Portugalji, a więc wskutek zwycięstwa partji liberalnych, rewolucyjno-ant yreligijnych.

Od pierwszego wejścia na ów numer, zauważamy zwrot, jaki nastąpił znowu w tem państewku Pierwsza strona dziennika, która, nawiasem mówiąc, w naszym sposobie, drukowania wydawnictw codziennych jest stroną ostatnią, daje nam poznać wyraźnie, że partje konserwatywne, a więc i monarchistyczne zaczynają obecnie przeważać. Widzimy portrety króla Manuela II i jego małżonki oraz królowej matki którym „na wygnanie“ dziennik śle hołd swój.

Naczelny artykuł zatytułowany: „I znowu...“ podaje przyczyny „smutnego, melancholijnego“ milczenia od 1919 roku, następnie zaś szkicuje swój program. A więc: „Dla nas król pozostaje królem“ — mówi dziennik. „Mamy głębokie przekonanie, że monarchja jest konieczną dla dobra naszej Ojczyzny“. Rzuca myśl, iż po wypadkach czasów ostatnich naród portugalski mógłby się rządzić inaczej. Polityka „O Dia“ będzie ludowa. Nie warto czasu marnować na ostateczne rozbiwanie gruzów ruiny. Trzeba się zabrać do odbudowy kraju i to nie tylko materialnie, ekonomicznie i finansowo, lecz przede wszystkim moralnie i duchowo. Zapewnia też dziennik, iż będzie bronił programu Centrum, by wolność sumienia i kultu zabezpieczyć przed uciskiem masonerii i Ligi Wolnej Myśli. (12)

Uroczyste podpisanie konwencji,

GENUA 16 (Pat) Dzisiaj o godz. 3-ej po południu odbyło się uroczyste podpisanie konwencji polsko-niemieckiej w sprawie G. Śląska. W szklanej sali ogrodu, należącego do Ligi narodów, zjawił się przewodniczący p. Calonder, delegaci obu stron i kilkaset osób publiczności. Pierwszy przemówił p. Calonder. Następnie zabrał głos pełnomocnik niemiecki minister Schiffer który zaznał, że wyznac musi, że sprawa G. Śląska była najboleśniejszą z kwestji wypływających z traktatu wersalskiego. Niemcy nie przystąpi do rokowań dobrowolnie, lecz na skutek decyzji rady ambasadorów.

Zastrzeżenia uczynione przez Niemcy przy okazji tej decyzji pozostają jednak w sile nadal i nie mogą być naruszone podpisaniem dzisiejszej konwencji.

Myśl, że złożenie podpisu odrywa tysiące Niemców od ojczyzny — nie pozwala Schifferowi odczuwać radości z powodu ukończenia prac. Konwencja jest ostatnim aktem tragedji niemieckiej to też, mówił p. Schiffer, musimy spoglądać nie tylko w przeszłość lecz wzrok kierować musimy w przyszłość nową.

A przyszłość ta jest ciemną
My pragniemy tylko wytwarzać wartość i tworzyć bogactwo, a nie wymagamy nic innego, jak tylko pokoju i możliwych warunków do pracy. (?)

Po przemówieniu ministra Schiffera zabrał głos pełnomocnik polski minister Olszowski: Sprawa G.

Śląska, jako zadecydowana przez traktat wersalski, wywołała przy praktycznym zastosowaniu tej myśli silną różnicę zdań i po szeregu prób oddana została pod decyzję Ligi narodów. Liga narodów wypowiedziała swą opinię, uchwalając szereg zasad przyszłego układu. Zasady te oparte były na stworzeniu okresu przejściowego 15 lat, w ciągu którego stosunki ekonomiczne na tej, bodaj czy nie najbogatszej części Europy mają osiągnąć należytą harmonję, mającą być podstawą pomyślnego rozwoju obu części obszaru plebiscytowego. W dniu dzisiejszym sprawa G. Śląska drogą układu między Polską a Niemcami znajduje ostateczne rozwiązanie. (4)

W dalszym ciągu minister Olszowski charakteryzuje działalność Calondera i innych członków sekretariatu Ligi. Pełnomocnik Polski wyraża w imieniu rządu polskiego wdzięczność za tę działalność. Dziękuję specjalnie Drwidmowi za ofiarowaną przez Ligę narodów gościnność.

Z chwilą, gdy G. Śląsk zostanie objęty przez Polskę i z chwilą, gdy konwencja wejdzie w życie, zapanuje tam ład i porządek umożliwiający rozwój ekonomiczny tego kraju.

W końcu przemawiał jeszcze sekretarz generalny Ligi Narod. sir Erick Drummond, który zaznaczył że wszyscy członkowie sekretariatu Ligi szczerze się cieszą, że mogli przyczynić się do pomyślnego zakończenia rokowań. Podpisy położono o godz. 4.15. (8) u

Ostatnie obrady genueńskie.

PARYZ, 16 (PAT) Havas. Donoszą z Waszyngtonu, że odpowiedź rządu amerykańskiego na zaproszenie sojuszników do wzięcia udziału w konferencji w Hadze oświadcza, że Stany Zjednoczone pragną wprawdzie przyczynić się do odbudowy ekonomicznej Rosji, uważają jednak za niemożliwe brania z pożytkiem udziału w konferencji, mającej się odbyć w Hadze, która to konferencja z powodu stanowiska zajętego przez Rosję w memorjałach z dnia 11 maja musi natrafić na te same trudności, jakie wyły się z konferencji genueńskiej. Odpowiedź podkreśla, że Rosja musi sama przygotować zasadnicze warunki dla swej odbudowy ekonomicznej, bez których ustanowienie podstaw dla udzielania kredytów jest niemożliwe. Rząd amerykański zbada uważnie wszystkie propozycje dotyczące powyższego celu, uważa jednak, że o becnemu pomyślnemu brak dokładności, niezbędnych do udziału Stanów Zjednoczonych. (8)

PARYZ, 16 (PAT) Dzisiaj o godz. 5 i pół rano zebrał się podkomitet polityczny. W obradach uczestniczy również Rosja, natomiast nie obecni są przedstawiciele Francji, Belgii i Niemiec. W kołach konferencji są zdania, że jeżeli to posiedzenie odbędzie się bez trudności, to

będzie może zwołane na jutro posiedzenie komisji politycznej, a w czwartek ma się odbyć uroczyste końcowe posiedzenie konferencji. Członkowie delegacji rosyjskiej okazują optymizm co do przebiegu dzisiejszych rokowań. (8)

GENUA 16 (Pat) W związku z dzisiejszym rannym posiedzeniem podkomisji politycznej i przyjęciem projektu mocarstw zapraszających co do zjazdu w Hadze i do zobowiązania wzajemnego nieatakowania się, minister Skirmunt odbył dziś po południu dłuższą rozmowę z przewodniczącym delegacji francuskiej Barthou.

RZYM 1 (PAT) W. B. K. Ambasador francuski Barrere w rozmowie z korespondentem „Tribuny“ oświadczył, że Francja nie jest przeciwną wejściu w kontakt z ekspertami sowieckimi.

Zgoda rządu francuskiego na utworzenie komisji eksportów oznacza, że francuska komisja eksportów będzie wchodziła w kontakt z rosyjską komisją eksportów tylko od wypadku do wypadku. (10)

Z Sejmu

WARSZAWA, 16 (PAT) Sejm. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu po pierwszym czytaniu odesłaniu ustawy do komisji ustawy w przedmiocie tytułu inżyniera. Następnie przystąpiono do pierwszego czytania ustawy o zniesieniu praw osobom duchownym do zajmowania się górnictwem na obszarze b. Królestwa Polskiego.

Ustawę odesłano do komisji. Przystąpiono do dalszych obrad nad ordynacją wyborczą nad art. 94 i 90. Poseł Rosset zwraca się przeciwko poprawkom Z.L.N. i P.S.L. zarzucając temu ostatniemu chęć usunięcia inteligencji z przyszłego sejmu (1) chęć zgniecenia wszelkiej opozycji. Przewodząca Grzędzielski oświadczył, że dotychczasowe wszystkie argumenty nie przekonały mówcy, wobec tego pozostaje przy tekście ordynacji ustalonym w komisji. Na art. 116 przerwano dyskusję nad ordynacją aż do załatwienia ustawy o monopolu tytoniowym. Tymczasem przystąpiono do ustawy o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu.

Dyskusja nad tem przedłożeniem była bardzo ożywiona i burzliwa. Minister Olszewski zaproponował poprawkę do art. 5 dającą zainteresowanym ministerstwu prawo do wysłuchania opinii związków pracowników i pracodawców, do której to poprawki przychylił

się również przedstawiciel ministerstwa spraw wewnętrznych.

Poseł Żuławski Nader i Szyffer polemizują ze stanowiskiem zajętem przez posła Rudnickiego, a ks. Lutosławski zgłasza szereg poprawek. W dyskusji zabierają głos posłowie Gdyk, Rosset i Waszkiewicz, poczem po przemówieniu sprawozdawcy ks. Kaczyńskiego, który wypowiada się przeciw poprawkom, odrzucono wniosek posła Rosseta, żądający odesłania ustawy do komisji. Wśród wrzawy poseł Rudnicki cofa swą poprawkę. Przyjęto poprawkę w sprawie niezaliczenia czasu choroby i ćwiczeń wojskowych. Wszystkie inne poprawki, w tem poprawkę ministra handlu i przemysłu odrzucono.

Mimo ponownego przemówienia ministra również j w trzecim czytaniu poprawki rządowe odrzucone. Ustawę przyjęto w trzecim czytaniu.

W drugim i trzecim czytaniu przyjęto ustawę o nadzwyczajnej komisji rozjemczej do załatwienia zatargu między właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi. Po odesłaniu do komisji nagłego wniosku rządu w sprawie ratyfikacji układu polsko-niemieckiego, co do przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym, posiedzenie zamknięto. Następne posiedzenie jutro o godz. 3-ej po południu

NA MARGINESIE.

Encyklopedia.

Celem uzupełnienia słownictwa polskiego które nieraz ma poważne braki, gdyż nie wszystkie słowa są dostatecznie wyjaśnione, będzie stopniowo uzupełniał je niniejszą encyklopedią:

A. Absolutyzm monarchiczny — patrz Rzeczpospolita demokratyczna.

Awansować — najłatwiej przez kobiety

B. Bank — instytucja przeznaczona do obniżania polskiej waluty. Patrz pod „Szmugiel waluty“

Baccarat — najwięcej uproszczony sposób pozbycia się pieniędzy

Babka — bywa pieczona i rodzona. Pieczona jest dobra gdy świeża, a rodzona gdy jest bogata.

C. Cebula — nazwa perfum które najczęściej zalatują od łódzkiej publiczności

Cyferblat — czyli twarz — nazwa najczulszej części ciała ludzkiego na której się załatwia sprawy honorowe

F. Figowy liść — najstarszy ze znanych ubiorów kobiecych. Ma być znów modny w najbliższym karnawale.

G. Grafikacja — wieczory taneczne na których „likają stare graty“

Głowa — część korpusu ludzkiego którą nieraz mogą inne członki zastąpić. W urzędach i instytucjach rządowych najlepiej to czynią plecy, w życiu towarzyskiem, na wieczorach i rautach „nogi“

Galileusz lub Galilemajster — człowiek który najczęściej nosi tytuł doktora jakiejś umiejętności. Dobrze się flancuje na naszym gruncie

K. Kino — najpopularniejsze miejsce schadzki zakochanych par.

Kasa Chorych — Instytucja dobroczynna bezrobotnych socjalistów

Kanapa — najczęstsze miejsce przestępstw.

Krowienta — typ artystki łódzkiej

M. Mamut — osoba poważna wiekiem i kształtami; ma ma córek na wydaniu

P. Pudło — starsza panna o dużych pretensjach i małej urodzie

Polak — jeśli jest to nazwisko to zawsze je nosi żyd

Parasol — nazwa niedołęznego męża

Podfruwajka — typ pośredni pomiędzy „gęsią“ i „kozą“

R. Reakcja — strach na wróble, który obnosza socjaliści

Repatriant — człowiek cudem uratowany od śmierci

S. Studentka — panna zajmująca się nauką w oczekiwaniu na męża

T. To-Wto — najmodniejszy taniec na nadechodzący karnawał

U. Utopja — patrz pod kanalizacja w Łodzi.

(5)

GNIEW.

ZE SWIATA.

90,000 MK. KARY ZA NIECZYTANIE GAZETY.

(5) - Do jednego z kunców starogardzkich przybyła jak donosi „Dz. Starog.“ - niedawno pewna niewiasta ze wsi i zakupiła towaru za 30,000 mk. Stała więc przy kasie i zaczęła wylizywać tysiącmarkówki — same białe. Kupiec, zdumiony. „Ależ przepraszam, powiada, te tysiącmarkówki są już nieważne. Nieważne? — za wołała przerażona kobieta. — Jakto? — A taka nieważne, odpowiada kupiec, już od trzech miesięcy. Czytaliście chyba w gazecie. — Kiedy ja gazety nie czytam, wywodzi dalej kobieta, bo... to gazety dzisiaj takie drogie. Ubogi człowiek na to sobie wcale pozwolić nie może. — Pozwólcie, kupiec na to, czy mieliście przed wojną tyle pieniędzy, co dziś? — No nie, bo też nie płacono tyle za masło, jaja, kury i bydło co dziś. — A widzicie, powiada kupiec dalej. Oż podrażało wszystko, a więc musiały podrożeć i gazety, chociaż one stosunkowo najmniej podrożały. Skapiliście jednak na oświatę a dzisiaj tracicie przez to 30 tys. mk.

Niewiasta była wprost zrozpaczona. — Ach powiada, gdyby to tylko te 30 tys., ale mam w domu jeszcze 60 białych tysiącmarkówek, to i te pewnie nie ważne. — A pewnie odpowie dział kupiec. Jesteście pożałowania godni, ale nic wam pomóż nie mogę. — Kobieta załamując ręce wyszła ze składu. Co się w duszy jej działo? (4)

ILE ŚWIAT LICZY OBECNIE MIESZKAŃCÓW.

Czasopismo angielskie „Observer“ podaje następującą tablicę:

Europa	500,000,000	mieszkańców
Azja	900,000,000	„
Afryka	150,000,000	„
Ameryka	220,000,000	„

Australja 7,000,000
Ogółem 1,777,000,000 mieszkańców.
Zaludnienie Europy rozpada się na następujące pozycje:

Rosja (w Europie i Azji)	130,000,000
Niemcy	60,000,000
W. Brytania	40,000,000
Włochy	40,000,000
Ukraina	40,000,000
Francia	39,000,000
Polska	27,000,000
Hiszpania	25,000,000
Rumunia	15,000,000
Jugosławia	14,000,000
Czecho-Słowacja	14,000,000

W tablicy tej Polska zajmuje ósme miejsce. Gdzie można było, podano cyfry według wykazów ostatnich spisów ludności. Gdzie nie było spisów ludności rachunek oparty jest na „możliwie poważnych“ przypuszczeniach. (7)

PRZYKŁAD DLA NAS.

(5) Korespondent paryskiego „Excelsior“, przybywszy do Frankfurtu nad Menem, zauważył wywieszone w hotelach tamtejszych ogłoszenie w języku angielskim i francuskim, zawierające, że w hotelach pierwszorzędnych cena za pokój wynosi 400, a w drugorzędnych 120 marek na dobę.

Gdy jednak, władając dobrze językiem niemieckim, zapytał w tym języku o pokój w hotelu, to podano mu cenę o połowę niższą. W jednej chwili wszakże cena ta podskoczyła do wymienionej w ogłoszeniu, gdy zapisał w książce hotelowej nazwisko swe i miejsce pochodzenia.

Tak samo w większości sklepów frankfurckich cudzoziemcy muszą płacić za towary dwa razy więcej, niż mieszkańcy miejscowi.

— Jest to naturalne — odparł korespondentowi zainteresowany kupiec — gdybyśmy bowiem nie utrudniali Anglikom, Amerykanom i Francuzom zakupów, to, korzystając z o wiele wyższej, niż nasza, waluty, zagrabiliby u nas wszystko, ludność zaś naszą nie mogłaby walczyć z dolarem, funtem ster. lub frankiem. (4)

BIURO PORAD MAŁŻEŃSKICH W WIEDNIU.

Otwarto w Ratuszu miejskim przy urzędzie zdrowia. Naczelnikiem jego został lekarz, który będzie bezpłatnie udzielał rady osobom wstępującym w związki małżeńskie. Porady będą miały charakter doradczy, oględziny lekarskie są wykluczone. Idzie o to, aby osoby chore nie zawierały małżeństw i nie dawały życia choremu potomstwu. W Niemczech istnieje bardzo wiele analogicznych instytucji. Jest to walka o poprawę rasy. (12)

DR. HIRSCHFELD.

SZTUCZNE ODMŁODZENIE.

Sztuczne przemienianie płci.

(Odkrycia prof. Steinacha i ich znaczenie).

Gdy np. Steinach z pośród czterech szczerów (samców) z jednego rzutu zaszczepił trzem jajniki, normalny szczer ważył już po ośmiu miesiącach 70-100 gramów więcej, niż trzy pozostałe. Różnica więc była jeszcze większą, niż między samcem a samicą. Ze należy jednakże przypisywać winy samej kastracji lub operacji, jako takiej, wynika z tego, że kastrat z tego samego rzutu rośnie znacznie prędzej niż jego bracia z zaszczepionymi jajnikami. Głowa tych ostatnich przybiera również kształt głowy samicy, staje się mniejszą i szczuplejszą, podobnie jak u samicy; obwód ich piersi jest mniejszy niż u samców, lub kastratów, długość ciała zaś odpowiada długości normalnej samicy. Badanie za pomocą promieni Roentgena wykazało, że wszystkie kości szkieletu u tych samców wykazują ukształtowanie żeńskie.

Samce z jajnikami dostają pokład tłuszczu; długie, silne, szorstkie ich uwłosienie ustępuje miejscami krótkiemu delikatnemu i miękkiemu włosowi samicy, tak, że możemy takiego samca odróżnić już zapomocą poglaskania od normalnego brata.

Szczególnie zajmującym u tych zfeminizowanych samców jest zachowanie się gruczołu piersiowego. Rozwija się on po zaszczepieniu jajnika podobnie jak u normalnych samic, zarówno co do kształtu jak i wielkości. Badanie mikroskopijne wykazuje, że jest to zupełnie wykształcony, dojrzały żeński gruczoł piersiowy. Czasami rozwija się on u tych samców jeszcze silniej niż u młodych samic i poczyna wydzielać naturalne, tłuste mleko. „Jeśli do tak zfeminizowanego samca przystawimy młode,“ pisze Steinach — „poznają one natychmiast, że to zwierze karmiące i chodzą za nim. Te sztuczne „samice“ przygarniają młode i karmią je, okazując przy tej czynności zadowolenie, cierpliwość i uwagę, właściwe tylko normalnym, karmiącym samicom.

Przekształcająca siła żeńskiego gruczołu piersiowego zmienia samca pod względem zewnętrznego wyglądu — i całego usposobienia w samicę, karmiacę, kochającą i troskliwą matkę.

Również i popęd płciowy u samców z jajnikami został zfeminizowany, stał się żeńskim. Nie posiadają one ani śladu popędów męskich i nie napastują zupełnie parzących się samic. Wywierają natomiast same pociąg na normalnych samców, które je napastują — i bronia się przed atakami zupełnie na sposób samic. Wyrażając się krótko słowami Steinacha, są one „zerotyżowane w kierunku żeńskim“.

Zbadawszy pod mikroskopem zaszczepione i przyjęte jajniki, przekonamy się, że

nie ma w nich prawie zwyczajnych komórek jajowych. Rozwinęła się natomiast silnie substancja pośrednia. W jajnikach działa więc na rozwój męskich znamion płciowych nie tkanka zarodkowa, lecz — zupełnie podobnie jak w męskim gruczole płciowym — tkanka, złożona ze specjalnych grup komórek. I w jajnikach łączą się zatem lokalnie dwa gruczoły: gruczoł, dostarczający komórek jajowych i gruczoł płciowy żeński, oddający specjalną materię do wewnątrz.

Zupełnie podobnie do tych prób zfeminizowania samców przeprowadzał Steinach próby maskulinizowania samic. I w tym kierunku zupełnie analogiczny wynik. Przeszczepione jądra przyjmowały się przeważnie tylko u pokrewnych zwierząt, a więc samic z tego samego rzutu. Rozwinęła się u nich prawie wyłącznie tylko ta część gruczołu, którą nazwalimy gruczołem dojrzałości; nie było natomiast w przeszczepionych jądrach żywych komórek nasiennych.

Męski gruczoł płciowy przekształca zatem organizm okastrowanej samicy w kierunku męskim. Zeńskie znamiona płciowe, jak: gruczoły piersiowe, macica, i t. d. nie rozwijają się u niej wcale, lub nawet zanikają. Kształty ciała stają się wybitnie męskie. Miękki, elastyczny włos samicy zanika, ustępując miejsca grubemu, szorstkiemu uwłosieniu samca. Z wyglądu samica taka podobna jest do normalnego samca, a nawet przewyższa go pod względem krepcy ciała i wielkości głowy.

Dnia 15 maja 1922 roku opatrzony Sw. Sakramentami zasnął w Bogu
S. † P.

ADOLF KUJAT

przeżywszy lat 72.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się w czwartek, dnia 18 maja o godzinie 5½ po południu, z domu przy ul. Kątnej № 16 na Stary Cmentarz Rzymsko — Katolicki. Na smutny ten obrządek zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pozostała w głębokim żalu

Zona i Rodzina.

Zygzaki.

Należenie do rosyjskiej „ochrony” widocznie nie było rzeczą hańbiącą jeżeli obecnie może zażywać zasłużonych owoców pracy taki obywatel jak np. pan A. Zadewicz, właściciel szkoły dentystycznej i domu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 64. Lokatorzy skarżą się na tego pana, że widocznie zadufany w powagę urzędu dawniej przez siebie zajmowanego, teraz obcho dzi się z lokatorami jak gdyby to był rok 1905 i on zajmował dawny urząd! A nazwisko jego przejdzie do historii, bo je uwiecznił A. Nowaczyński w „Mocarstwie Anominowem”. Na str. 369 pod tytułem „Lista członków-prówokatorów ochrony warszawskiej”, wzięta z dziennika p. t. „Ruskoje Słowo” z dnia 6 lipca 1918 czytamy:

„A. Zadewicz z Łodzi był znanym działaczem żydowskim. Za czasów rosyjskich miał szkołę dentystyczną przy ul. Piotrkowskiej 86. Już wtedy zwracały uwagę jego stosunki z „ochroną” lecz, umiał się wytłumaczyć. Pozostawał w bliskich stosunkach z naczelnikiem „ochrony” łódzkiej podpułkownikiem Leontowiczem, przez którego korzystał z protekcji w piotrkowskim rządzie gubernialnym. Bywał też w domu gubern. Jaczewskiego. Podczas ewakuacji rosjan opuścił Łódź i osiadł w Witbesku gdzie założył szkołę dentystyczną”.

Jak widzimy dość dobre świadectwo ma ten „członek-prówokator” ochrony warszawskiej widocznie jednak nie zakłócamu ono spokoju, jak on to czyni swoim lokatorom.

Czy czasem nie należałoby przedstawić pana Zadewicza do jakiego orderu.

Z-i. (2)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Środa 17 maja Pascha W
Wschód słońca g. 4 m 20
Zachód g. 7 m, 57.

— Widowiska.

Teatr Polski (Cegielniana 63)
„Lato” T. Rittnera.

„Filharmonja” (Dzielnia 18)
Olga Desmond styana t an.

„Casino” (Piotrkowska 77)
Chórystka z Eldorado

„Grand Kino” (Piotrkowska 72)
„Danton”.

„Luna” (Przejazd 1)
Opowieści arabskie z 1000 jednej nocy

— Sprostowanie

W numerze niedzielnym „Rozwoju” z dnia 30 kwietnia zamieszczona została wzmianka Biura Informacji Prasowej o napadzie ratunkowym w którym ja koby mieli brać udział pp. Kazimierz Konopa, Stanisław Świętosławski i Stefan Dumjak.

Obecnie komunikuje nam Sąd IV Okręgu że wyżej wymienieni byli tylko pozwani w charakterze świadków i co niniejszym prostujemy. (7)

— Zmiany w czynnościach urzędów mieszkaniczych.

W ostatnim rozporządzeniu zaszły wielkie zmiany w sposobie rekwizycji. Zmiany te bezwzględnie przynoszą korzyść lokatorom jak również właścicielom domów. Według nowego rozporządzenia korzystają z rekwizycji lokali przedstawiciele rządu państw obcych; jak również przedstawiciele cywilnych i wojskowych misji tych państw, posłów do ciał ustawodawczych tylko w miejscu obradowania tych ciał, funkcjonariuszów państwowej służby cywilnej, sędziów, prokuratorów, profesorów i nauczycieli szkół państwowych, oraz publicznych szkół powszechnych powołanych do służby nie w drodze umowy, lecz w trybie mianowania na stanowiska służbowe w urzędach publicznych mających stałą siedzibę w danej gminie; office rów i równorzędnych im osób wojskowych, mających stały przydział służbowy w danej gminie oraz osób i organizacji wysiedlonych z mieszkań.

Prawo rekwizycji mieszkań dotyczy tylko pomieszczeń niezamieszkałych, niedostatecznie z użytkowanych, zajętych przez przedsiębiorstwa. Przeznaczone do zabawy lub gry, opróżnionych przez osoby wydalone z gminy rozporządzeniem władz rządowych utrzymywanych przez osoby posiadające bez uzasadnionej przyczyny więcej niż jedno mieszkanie w obrębie państwa polskiego, oraz wynajętych, podnajętych lub odstąpionych fikcyjnie w oczywistym zamiarze obejścia ustawy. (10)

— Ogród botaniczny.

Magistrat postanowił w parku Źródlika urządzać ogród botaniczny specjalnie dla celów kształcących dla działwy szkół miejskich. (10)

— Zapisy na wakacje.

Sekcja Kolonji Letnich przy Polsko-Amerykańskim Komitecie Pomocy Dzieciom w Łodzi przyjmuje tymczasem zapisy tylko na pierwszą Kolonję Wyjazdową dla niezamożnych i słabowitych uczniów szkół średnich wyznania chrześcijańskiego.

Zgłoszenia rodziców lub opiekunów w biurze Pol. Am. Kom. Pom. Dzieciom Przejazd 4 do dnia 1 czerwca b. r. od godz. 10 do 12 rano. (7)

— Kolonje letnie dla dzieci.

W wojewódzkim urzędzie zdrowia odbyło się pod przewodnictwem dr. Skalskiego posiedzenie komisji wojewódzkiej do spraw kolonji letnich.

W posiedzeniach brali udział z ramienia P.A.K.P.D. sędzina Smogorzewska i dr. Smoleński, z wydziału oświaty i kultury p. Waltratus z ministerstwa oświaty p. Romb i z wydziału opieki społecznej przy magistracie p. Wisławski. Obradowano szczególnie nad sprawą wysłania dzieci ubogich na letniska. Również uchwalono iż suma zapomogowa zależna będzie w swej wysokości od ilości wysłanych dzieci.

Postanowiono, iż amerykański komitet wysła 120 dzieci do szkół średnich, zaś magistrat wysła na kolonje letnicze ze szkół powszechnych 100 dzieci, a na pół kolonje 5000 dzieci.

— Ogólne Zebranie Nar. Org. Kob.

W niedzielę dn 21 b.m odbędzie się ogólne zebranie członkiń N O K o godz. 6 popoł

w lokalu przy ul. Moniuszki 11

9

— Wycieczka do Krakowa i Wieliczki.

Narodowa Organizacja Kobiet urządza dla członkiń wycieczkę do Krakowa i Wieliczki na Zielone Świątki.

Całkowity koszt wycieczki około mk. 6.000. Wyjazd z Łodzi dn. 2-go czerwca o godz. 11 wieczorem, powrót dn. 6-go czerwca rano.

Zapisy przyjmuje sekretariat N. O. K. ul. Moniuszki 11, codziennie od 4-9 po poł.

Wpłacić należy całkowitą sumę przy zapisie. (2)

— Ostrożnie z naftą.

(p) Onegdaj o godzinie 10 wieczorem, Elżbieta Krygier zam. przy ul. Andrzeja 8, rozpalając w piecu ogień za pomocą nafty spowodowała wybuch. W mgnieniu oka K. przedstawiała sobą żywą pochodnię. Na krzyk poparzonej nadbiegli sąsiedzi i nakrywając ją pierzyną ogień stłumili. Jednocześnie zawezwano II oddział straży ogniowej oraz pogotowie. W stanie groźnym odwieziono ofiarę nieogłodzonego obchodzenia się z naftą do szpitala. (8)

— Wykryta kradzież.

(p) Do mieszkania Tadeusza Marjańskiego dostali się złodzieje i skradli różne rzeczy wartości 600 tys. mk.

O powyższym zawiadomiono urząd śledczy, któremu udało się wykryć sprawców kradzieży. Są nimi Stanisław Dominiak i Regina Bednarek. Aresztowanych odesłano do więzienia przy ul. Miłsza. (8)

KOMUNIKATY.

— Odczyt Leopolda Staffa.

W piątek dn. 19-go maja b. r. o godz. 8-ej m. 30 w Sali Filharmonji wygłosi jeden z najwybitniejszych współczesnych piewów polskich odczyt p. t.: „U źródeł piękna”.

Wszyscy pamiętamy, jakiego przyjęcia doznał w naszym mieście H. H. Ewers. Spodziewamy się, że niegorzej zaznaczy publiczność polska swoje zainteresowanie rodziną siłą tej miary, co Leopold Staff.

Pozostałe bilety są do nabycia w Kasie Filharmonji. (5)

Z sądów

— Dusiele przed sądem doraźnym.

Na ławie oskarżonych sądu okręgowego zasiadli wczoraj ludzie—zwierzęta, ludzie wyzuci z najelementarniejszych iskierek choćby moralności i etyki.

Sprawę co do oskarżonych rozważa się w trybie postępowania doraźnego za to iż w nocy 12 na 13 kwietnia oskarżeni wydusili całą rodzinę.

Szczegóły tej sprawy są następujące: Pewnego razu Józef Kapituła w towarzystwie brata swego Czesława i Kazimierza Szpikowskiego wstąpił do wsi Dobrachów i tam prosił gospodarzy Rychlików o nocleg.

Małżonkowie Rychlik nie przeczuwając jak tragicznie ta wizyta się skończy, kazał przynieść służącej słomę na posłanie i po kolacji udano się na spoczynek. Gdy cały dom pogrążony był we śnie, goście Rychlików po krótkich naradach wstali z posłania i rzucili się na rodzinę Rychlików. Obaj bracia schwytawszy starego Rychlika za szyję zadusili go, zaś Szpikowski nie zważając na błaganie Rychlikowej aby jej życie darował, gdyż jest w ciąży, zniewolił ją a następnie zadusił. Uporawszy się z Teofilem Rychlikiem, Czesław Kapituła zadusił również 5 letniego syna ich Jana.

Po dokonaniu tego ohydznego czynu, zbrodniarze przystąpili do rabunku, następnie zrabowawszy zapakowane tobołki, udali się w kierunku Łodzi.

Zaalarmowana bestjałskim tym czynem wieść, wraz z policją rozpoczęła poszukiwania w okolicy, lecz narazie bezskutecznie.

Zdołano jednak stwierdzić że przed zabójstwem do mieszkania Rychlików zachodzili jacyś trzej mężczyźni, zaznajomieni z nimi przez Stefanję Łazuchowicz, daleką kuzynkę Rychlików. Aresztowano Ł., która na śledztwie opowiedziała o przebiegu wizyty u Rychlików przed zabójstwem.

Stwierdzono również iż mordercy po dokonaniu zbrodni ukryli się wraz z łupem w Łodzi przy ul. Zgierskiej 144, gdzie nastąpił rozdział zrabowanych rzeczy.

Zarówno na śledztwie wstępnym jak i u sędziego śledczego, aresztowani Szpikowski i Łazuchowiczówna do udziału w zbrodni nie przyznali się, zaś obaj bracia Kapitułowie do winy przyznali się opowiadając szczegółowo przebieg strasznej mordy.

Sąd w składzie sędziów Witkowskiego (przewodniczący), Korotkiewicza i Ingelsberna ogłosił wyrok skazujący Józefa i Czesława Kapitułowie oraz Szpikowskiego na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Łazuchowicz sąd uniewinnił.

Z dziedziny mody

—0—

Powszechną uwagę zwracają obecnie w Paryżu kapelusze olbrzymich rozmiarów noszone do strojnych tualii południowych. Są one przeważnie ze słomki, czasem z włosienia lub koronek. Ozdabiają je kwiaty płasko ołożone na przodzie. Czasem wstążka filcowa opasuje główkę, lub skrzydło ptaka bardzo lśniąca ozdabia całość.

Obok tych kapeluszy zbytkownych najmodniejsze są małe raki, zdobne wieniec kwiatów drobnych lub strzałka słomkowa. Wielkie kapelusze filcowe noszone będą tylko przy kostjumach sportowych i do plero wsielerniu.

Na ogół znika kolor krzyżące czerwone i elektrone, słomka na kapeluszach staje się i bardziej twarzowa dla ogółu. Tak samo w sukniach zamiast kolorów zdecydowanych pojawiają się odcienie rozmaite.

Kolor biały i czarny występuje tylko w połączeniu z innymi. Linja wycięta sukni również ulega zmianie, najmodniejsze jest wycięcie w kwadrat, lub bardzo ostro, nisko schodzące z przodu i z tyłu, a wąskie wycięcie w trójkąt.

Rękawiczki towarzyszą tylko sukniom s pacero wym. (7)

Humor.

HISTORIA O OJCU, CO MIAŁ 4 SYNOWA I 4 CÓRKI..

Jedno z czeskich pism humorystycznych przynosi następujący dowcip, będący satyrycznym oświetleniem stosunków, jakie panują w Republice czesko-słowackiej.

Pewien ojciec miał 4 synów i 4 córki. Najstarszy syn był ministrem, drugi był także idjota, trzeci był pułkownikiem i miał order Lwa Czeskiego, najmłodszy był generałem i także uciekał przed wojennymi bolszewikami, a obaj byli małoletni... Najstarsza córka była urzędniczką w ministerstwie, druga także się źle prowadziła, średnia była sanitariuszką a najmłodsza również miała niesłubne dziecko. (2)

Ofiary

Na inwalidów.

Uczennice kl. I-ej gimn. pp. Pełkowskiej i Macińskiej z okazji im. p. przełożonej 2,140 mk. (2)

Na repatrjantów.

Uczennice VI kl. im. p. Pełkowskiej i Macińskiej z okazji im. p. przełożonej 4,000 mk. (2)

Na Dom Starców.

Kochanej przełożonej w dniu Imienin uczennice klasy II ej 8 mio kl. gim. żeńs. Z. Pełkowskiej i W Macińskiej ofiarują 5000 marek. (2)

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Stronnictwo rządowe

(o) Przez czas jakiś nie było nic słychać o nowym stronnictwie, które miał zakładać p. Downarowicz, kiedy p. Ponikowski powołał go na stanowisko ministra spraw wewnętrznych. P. Adolf Nowaczyński zapewnia jednak w Nr. 16 „Myśli Narodowej“, że nad ugruntowaniem stronnictwa, którego pełny tytuł ma brzmieć: Demokratyczna Unja Państwowo-Narodowa, pracuje obecnie p. Tytus Czaki, były współpracownik krakowskiego „Naprzodu“, obecnie zaś dygnitarz w ministerjum „pracy“. Dostał w tym celu urlop, no i darmowe bilety kolejowe. I oto, jak, podług p. Nowaczyńskiego, wykazuje on w Niechlujewie, czy Pabjanicach konieczność założenia nowego stronnictwa:

Adam Niemojewski przed sądem

(k) Na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Warszawie zasiadł w dniu 12 bm. Adam Niemojewski, redaktor „Myśli niepodległej“, a to wskutek skargi wniesionej przez posła ks. Zygmunta Kaczyńskiego o potwarz w druku.

Powodem sprawy był artykuł w pierwszym numerze „Myśli niepodległej“, jaki wyszedł po śmierci Andrzeja Niemojewskiego, a omawiający starania różnych osób o mieszkanie po ojcu autora, między innymi ks. Zygmunta Kaczyńskiego.

Sąd skazał Adama Niemojewskiego na trzy dni aresztu.

Fanatyzm żydowski

Niedaleko od Grodna w dekanacie Lunieńskim jest parafia katolicka Zaniewicze. W Zaniewiczach wśród chrześcijan mieszka rodzina żydowska Pacowskich. Chrześcijanin pozyskał sobie serca córek Pacowskiego, które nieraz razem z chrześcijańskimi dziewczętami przychodzi do kościoła. Jedną z nich Rywka Pacowska porzuciła dom rodziców i została katoliczką, przyjmując na chrzcie świętym imię Heleny. Drugą Krejna Pacowska chciała to samo uczynić. Musiała przecie wyjść z domu, bo żydzi potrafiliby dokonać na niej zbrodni, by nie dopuścić do chrztu.

Krejna Pacowska przygotowywała się do chrztu ale nie danem jej było go przyjąć. Jakie były powody, że na pewien czas wróciła do ojca, nie wiadomo, można przypuszczać, że brak środków do życia, gdyż nasze społeczeństwo niema dotychczas takiej instytucji, w której podobne jednostki mogłyby spokojnie spocząć się do przyjęcia wiary świętej, można nawet przypuścić, że wrodzona każdemu człowiekowi miłość do rodziców kazała jej twierzyć zakłębom ojca, że jej ten krok daruje.

Pewna jest jednak rzecz, że i po powrocie do domu żydowskiego Krejna Pacowska nie przestała myśleć o przyjęciu wiary chrześcijańskiej. Z drugiej strony przeczuwała, że grozi jej wielkie niebezpieczeństwo od żydów.

W drugi dzień świąt wielkanocnych Krejna Pacowska, jak pozwalają twierdzić okoliczności wypadku, została otruta.

Gdy ciotka Pacowskiej wyszła o godz. 11 rano po wodę, Krejna się otruta twierdziła żydzi. Wracając ciotka znajduje pełną izbę żydów, którzy krzyczą: „pożar“, a potem: Krejny nikt nie otrul, ona sama się otrula! Znamienne świadectwo! Skąd ta odpowiedź na meistejające pytanie? Popalenia esencją karboliczną na twarzy i strugi spływającej trucizny w kierunku z ust przez policzki do góry, kazały przypuszczać, że ofiarę rzucano na łóżko i usiłowano jej wlać truciznę do ust. Zadraśnięcia skóry na łokciach również są oznaką walki ofiary z mordercami. Doniesienie policyjne przypuszcza nie samobójstwo tylko mord. Pojeżdżane osoby są osadzone w więzieniu i dochodzenie jest w toku. Ostatniego słowa w tej sprawie powie dzieć nie możemy, ale zdaje się, wypaonie ono bardzo niepomysłnie dla żydów, o ile sprawa bezstronnie i sumiennie zostanie zbadana. (4)

Wściekły kot

(k) W Laszkach, powiat Rawa Ruska w Małopolsce należący do tamtejszego właściciela dóbr okazały kot doznał napadu wścieklizny, prawdopodobnie wskutek ukąszenia psa. Chore zwierzę wpadło do wsi i zaczęło po chlopijskich podwórzach rzucać się na ludzi i zwierzęta, poczem pokąsawszy szereg osób uciekło do lasu i znikło tam bez śladu. Dotychczas przewieziono do szpitala do Lwowa na leczenie 6 osób.

Trzeźwo głos

Od s. Karoliny Machlańskiej z Philadelphii w Ameryce otrzymujemy następujący list, który ze względu na słuszne uwagi przytaczamy

Red.

Philadelphia, 23 kwietnia 1922 r.

Od czasu do czasu, otrzymujemy tu po kilka numerów „Rozwoju“ od swoich krewnych z Łodzi, co nam daje możność jakiegoś takiego ocenienia stosunków panujących w Polsce. Smutne...! Takie jest moje wrażenie. Nie ze względu na stan ekonomiczny, lub inny, ale smutne są stosunki w Polsce przez sze roko rozkrzewioną nienawiść i nietolerancję. Czytając polskie pisma odnosi się wrażenie że nienawiść jest hasłem i zasadą wszystkich polaków.

Nigdy nie spotykałam czytając pisma angielskie, tyle obelg i takiej bezwzględnej krytyki jaką się napotyka w pismach polskich. Jak brzydkim to jest można to dopiero wówczas odczuć gdy się polskich pism nie czyta dłu gi czas. A przecież nowe idee braterstwa, budzą się wszędzie? Dlaczego polacy mają siedzieć zamurowani w starym gnieździe nienawiści, i małostkowości? (4)

Dlaczego w Polsce walczą partje tak ohydnie jak wśród żadnego innego narodu!

I jakżeż może być inaczej skoro pracą, która dźwizy wszechmocny wpływ, szerzy i potrzymuje niewiść i nietolerancję bez względu na skutki?

Nie mogę pogodzić się z duchem, jaki opowiadał prasę polską. W Ameryce również istnieje ją partje. Tutaj również często czyta się krytykę różnych działaczy, ale przecież krytyka tu tejszych pism nie wzbudza w czytelniku uczucia nienawistnego, bo jest po większej części w duchu sprawiedliwości pisana. Nigdy nie spotkałam jeszcze w angielskich pismach takich obelg i wyzwick jakie się w polskich gazetach napotyka.

Weźmy np. żydów. Istotnie żydzi dochodzą do majątków i do wysokich stanowisk, ale... solidaryzują się między sobą.

Nienawiść niszczy... miłość buduje!.. Więc dlaczego między nami nie panują hasła miłości? Ach wierzę że stałby się cud! (4)

Karolina Machlańska.

W krainie ludożerców

Ispółkom miasta Chersonia wysłał do wszystkich wyższych organów republiki ukraińskiej telegram następującej treści:

Wypadki ludożerstwa w Chersoniu są coraz częstsze. Dawniej głodni zjadali trupy, zmarłych z głodu krewnych. W ostatnich czasach daje się już zauważyć, że w jednej rodzinie silniejsi i zdrowsi członkowie zabijają ich Głód na Ukrainie przybiera rozmiary niesłychane. W pięciu guberniach Ukrainy: donieckiej, jekaterynosławskiej, zaporoskiej, mihołajowskiej i odeskiej, na ogólną liczbę 9 i pół miliona ludności, głoduje 3,700,000, a więc 35 proc. z tego przeszło 1,300,000 dzieci. Pomoc okazywana głodnym jest nikła, otrzymuje ją zaledwie 14 proc. głodnych. Położenie staje się z dnia na dzień okropniejsze, bez pomocy całego świata cywilizowanego. Ukraina wymrze.

Stan pogody

Stan pogody według danych państwowego instytutu meteorologicznego. W ciągu doby ubiegłej Polska znajdowała się w obszarze wysokiego ciśnienia, ogarniającego południowo-wschodnią część Europy. Wskutek tego w kraju utrzymywała się piękna pogoda przy słabych prądach powietrza. W godzinach popołudniowych termometr wskazywał w Poznaniu 25 stopni. W Krakowie 24, w Warszawie 23, Lwowie 22, Pińsku 21.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 23, najniższa 7 stopni. Prognoza dość pogodnie cieplej, wiatry lokalne. (8)

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE

Pracujemy za mało

Przemysł polski rozwija się wprawdzie, lecz na ogół jest mało wydajny, a praca znacznie mniej wydajną niż przed wojną.

Zaobserwowano ciekawe zjawisko: 30 tys. robotników wydobywało w r. 1913—8,8 miljonów ton, w 1920 r. 41 tys. rob. przyniosło tylko 64 milionów.

Przed wojną odstawiał górnik jedną całą tonnę dziś nieco więcej, niż połowę. Produkcja węgla zatem wynosiła w roku 1913—8,8 miljonów ton w roku 1921—7,3 milj. Eksploatacja nafty w r. 1913—1,1 milj. ton, w r. 1921—750 tys. ton, produkcja cukru w r. 1913—67,300 ton, w r. 1921—190 tys. ton, produkcja cementu w roku 1913—82,900 ton, w roku 1921—364 tys. Przemysł włókienniczy w r. 1913—2,6 milj. ton, zaś w r. 1921—1.650,000 ton. Produkcja papieru w r. 1921—30 tys. ton.

Oto, z czego tworzy się drożyzna. Wprost wydajność pracy we wszystkich gałęziach nie dochodzi do norm przedwojennych a miernik pieniężny w swej obecnej przejściowej formie daje ciągle chwiejny obraz wartości, a mała siła nabywcza nieskoncentrowanego kapitału nie daje podłoża twórczego. W każdym razie żeby coś mieć trzeba pracować, a my pracujemy nie dostatecznie.

9

Podatek od alkoholu.

Na ostatnim posiedzeniu magistratu omawiano sprawę kar na uchylających się od podatku od napojów alkoholowych na rzecz miasta. Dowodem nieobywatelskiego stanowiska właścicieli restauracji, składów win i wódek są już liczne kary, jakie magistrat na właścicieli tych nakłada z powodu uchylania się od opłat podatkowych. Postanowiono winnych fałszerstw i tak również uchylających się od podatku pociągnąć do odpowiedzialności pieniężnej i karnej. Wśród winnych uchylania się od podatku znajdują się właściciele pierwszorzędnych restauracji i składów win i wódek w naszym mieście. Wedle ustawy magistrat ma prawo nakładać karę do wysokości 1 miliona marek.

Po nałożeniu kary, lista uchylających się od opłat podatkowych zostanie opublikowana w prasie. (8)

Marka niemiecka

W myśl nocy komisji koalicyjnej z dnia 25 marca, dotyczącej wykonania traktatu wersalskiego zostało urzędowo zakomunikowane Niemcom że kurs marki papierowej w stosunku do marki złotej i wypłat w walutach zagranicznych podniesiony został z 40 na 70.

Giełda warszawska z d. 15 b. m.

4½% listy ziem. —
za 100 rub. 270—265
5% obl. m. Warsz. 260
6% obl. m. Warsz. —

Dolar. St. Zjd. 4000 399⁰
Marki niem. 14,15
Franki franc. 3 86
Funtów 17825

Czeki i wpłaty.

Belgia 557,25—555
Berlin 14,10
Gdańsk 14,10—
Praga 78,12

Londyn 17950—17925
Nowy Jork 593
Paryż 570,50—570,—
Wiedeń 40,75

Akcje.

Bank hand. 4550
" Dyskont 5550 5400
" Kredyt. 5450—5550
" Zjed. z. pol 16,80
Cukier 34250
Drzewo 1600
Lilpop 5700

Ostrowiec 7700
Radzki 2525
Starachowice 5830 5750
Zyrardów 70000
Borkowski 1500
Zegluga 1975
Jabłkowscy 1850
Nafta 2110—2075

Z czarnej giełdy warszawskiej.

Dolary 4000
Franki 367
Funtów 18000
Marki niem. 14,10

Ruble złote 202,000
Ruble srebrne 1240
Bilon srebrny 585

Giełda łódzka z d. 16 maja 1922 r.

Dolar. St. Zjd. 3990—4010
" " czeki 3980—4000
Fun. ang. got. 17850—17875

Marki niem g. 14—14,20
" " czeki 14,—14,30
6% obl. m. Łodzi 83,—, 86

Otwarte zostało w byłym gmachu „URANJA” Cegielniana 34, róg Piotrkowskiej.
Na krótki czas jedyne w Polsce!

MUZEUM anatomiczno - patologiczne

PANOPTICUM

Dozwolone dla młodzieży!

Unikaty — fenomeny natury (potworności)

Zarazliwe choroby weneryczne

Embryologia, rozwój człowieka

Ustrój kostny i nerwowy.

Modele woskowe balsamowane i t. d.

Bolszewja w miniaturach

(sceny z Rosji sowieckiej) z natury wykonane przez znakomych rzeźbiarzy.

Paryskie automaty i t. d.

— — — Wejście do muzeum Mk. 400. — Wejście do panopticum 250 mk. dla dorosłych, 150 mk. dla dzieci. — — — 4191B
UWAGA: Oddział patologiczny panie i panowie zwiedzają oddzielnie. Otwarte codziennie od godz. 10 rano do godz. 11 wieczorem

Powazna instytucja poszukuje dzielnych i ruchliwych

reprezentantów

do zbierania ogłoszeń, do wydawnictwa ksiąg, która cały handel i przemysł całej Polski wł. Górnego Śląska zajmować będzie, za wysokim wynagrodzeniem. Oferty pod „Reprezentant” do Reklamy Polskiej Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6. 2194K

Makulatura

do sprzedania. Wiad. u p. Biańczaka, Al. Kościuszki 41 w godz. 9 — 11 rano. 2195b

Wielki transport

ubranek dla chłopców z dobrych materiałów nadszedł i sprzedaje się po taniej cenie od mk. 8.000, suknie dla dziewczynek z szewcowa i etaminy 3.500 i 4.500, palećka dla chłopców i dziewczynek w wielkim wyborze w firmie **Szmechel i Rozner**, Łódź, Piotrkowska 100 i filja 160. 2145b

Mięsożyzna

w średnim wieku obeznany w gospodarstwie wiejskim z dobrymi długoletnimi świadectwami poszukuje jakiegokolwiek pracy na miejscu lub wyjazd. Oferty w Rozwoju sub. „Dobre świadectwa” 2185k

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia iutra, garderobę i sprzęty domowe. **WAJCMAN** Dzielna 19 (256P)

Maszynista

mechanik z 30 letnią praktyką reperuje parowe kotły, maszyny, młockarnie i wszystkie rolnicze maszyny, przyjechał z Syberji i poszukuje posady na folwarku lub w Łodzi. Radogoszcz Trelenberga 44, Cieślak. 2169

Meble!!!

różne sprzedaje oraz przyjmuje wszelkie obstarunki wchodzące w zakres stolarstwa. Prosimy o zwrócenie bacznej uwagi, że **drugie piętro nie ma nic wspólnego z pierwszym piętrzem**, zupełnie osobne.

SIENKIEWICZA 59, oficyna, drugie wejście **drugie piętro, mieszk. 26**

KOSY BABKI, MŁOTKI, PIERSCIENIE, KO
PYSTKI STYRYJSKIE,
MAŁA KOSA

polecają przedstaw. **SCHROECKENFUXXA**

Krzysztof Brun i Syn.

HURT

DETAIL

w Warszawie, Plac Teatralny. 2195

Zdolni ślusarze na budowlane i gięte roboty

Okuwacze, auszlagery

— i chłopcy do nauki mogą się zgłosić u —

R. Buhle, ślusarnia, DŁUGA 162.
2185b

3-ch wulkanizatorów

jest potrzebnych od zaraz do poważniejszej firmy. Relektuje tylko na pierwszorządne siły. Oferty składać wraz z odpisami świadectw do adm. „Rozwoju” pod „Wulkanizator”. (2177K)

Ogłaszamy,

że p. Stanisław Koperski od dnia 1 Maja r. b. przestał być spółnikiem i pracownikiem biura Komisowo-Handlowego i Pośredniczego „Fortuna” w Łodzi przy ul. Wólczańskej 165 i tenże p. Koperski niema żadnego prawa występować i działać w imieniu wyżej wymienionego biura.

2165K

Dyrekcja Koncertów: Alfred Strauch.
Dziś o godz. 8.30 wieczór

Tańczy
w Sali Filharmonji
słynna

**OLGA
DESMOND**

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji od
godz. 10 do 1 i od 3 do 7. 2128

„MARGOT“

PIOTRKOWSKA 64.

Nadszedł świeży transport

Wiedeńskich nowości w wielkim wyborze.

SUKNIE etaminowe, BLUZKI strojne i sportowe,

SZLAFROKI strojne i skromne,

WYKWINTNA BIELIZNA: garnitury halki

COMBINAISONS, staniczki, koszule,

SUKNIE i BLUZKI z trykotyny jedwabnej,

Suknie, bluzki i szlafroki dla cięższych figur!

2160B

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuje meble dywany garderobę futra maszyny do szycia placę najlepiej Wajnarach Benedykta 19 4025-4

AAA Na wypłatę etaminy w kwiaty i gładkie satynki towary damskie i męskie firanki płócienka Kilińskiego 40-10 5500-7

AA Kredens stół krzesła szafy łóżka otomane leżankę biureczko różne stołki sprzedam tania Piotrkowska 261-4 front 5556-10

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany krzesła wiedeńskie ogrodowe oraz inne sprzedaje Przędziecki Piotrkowska 108 5550-19

A Meble wyprzedaje tania 162 ka szafy bielizniarkę umywalnię leżankę otomanę lustro garnitur salonowy kredens stół krzesła biarko Piotrkowska 225 m. 5 5520-9

A Kredens łóżka szafy lustro stół krzesła bielizniarkę otomanę biurko sprzedam Sienkie wicza 59-21. Oficyna pierwsze piętro drugie wejście 5556-4

S sprzedam łóżka z materacami otomanę leżankę i różne inne rzeczy Piotrkowska 154-9 oficyna 2 piętro 5503-2

S sprzedam rower tania Piotrkowska 178 Krzemiański 5251-6

S sprzedam trzy morgi ziemi w końcu Młynarskiej, alicy wiadomość Brzezińska 18 Sztuka 5513-1

P posesja przy ulicy Aleksandrowskiej 74 natychmiast do sprzedania bez pośrednictwa wiadomość u gospodarza 5514-2

C cegła palona do sprzedania w cegielni Rzgowska 98 5515-2

S sprzedam sklep spożywczy z mieszkaniem zaraz ul. Widok 4 Bałuty 5516-1

M motocykl 5 i pół P. S. „Kren nabor“ w dobrym stanie jest do sprzedania wiadomość Zgierska 142 skład paszy 5510-2

P pośrednictwo sprzedaży i kupna domów Nowe-Chojny Sokola 17 Kwiatkowski 5561-1

S sklep spożywczy z pokojem i kuchnią do sprzedania Nowa 34 Szulc 5559-3

S sprzedam rower w dobrym stanie nie wolny bieg Cegielniana 111-4 5558-2

S sprzedaje pół domu 4 piętro swego Marysińska 4 wiadomość Gubernatorska 12 Laferi 5555-2

M magiel tania do sprzedania ul. Milsza 52-22 5554-1

S sprzedam biurko kręgielkowy w dobrym stanie cena przystępna Młynarska 22 Bałuty 5552-3

S sklep spożywczy do sprzedania wiadomość Lipowa 71 Sieradzki 5550-1

M maszyna do masta i lodownia do sprzedania Gubernatorska 27 Nowak 5547-3

S zafa do rzeczy, maszyna do szycia stolikowa Singera, kanapa, samowar niklowy (komplet), taca stołowa platerowa z 6 kubkami i cukiernicą oraz część biblioteki treści biuletynowej okazynie do sprzedania. Wiadomość Kilińskiego 118 m, 3 parter front. 2181K

Dr. med. Latinik
lekarz z Karlsbadu
ordynuje obecnie w Ciechocinku

Hotel Millera. 2105Kz

P ianino do sprzedania Piotrkowska 292-17 5534-2

K iuc do sprzedania 4 letni wiadomość u stróża Piotrkowska 292 5535-2

P iekarnia przy ul. Nowo-Zalrzewskiej 46 jest do sprzedania można się dowiedzieć w piekarni 5529-4

S klep spożywczy do sprzedania z jednym pokojem Lubelska 12 wprost Napiórkowskiego 5528-6

D omów cały szereg wille gospodarstwa rolne placę sklepy z większymi lokalami do sprzedania Łódź Pusta 15-6 front Kurkowski 5537-1

Różne:

A kuszerka A. Trenkler przyjmuje 6 Sierpnia 18-20 5169-15

A kuszerka Pipikowa przyjmuje z mówienia pań miejscowych i przyjezdnych Piotrkowska 182 5531-16

P rzyjmuje w komis towary wszelkiego rodzaju za towar niesprzedany nie pobiera się procenta Ratkowski sklep komisowy Główna 35 5217-4

P rzyjmuje wszelkie kolorowe i białe hafty ręczne Wanda Bossówna Nawrot 8 lewa oficyna na parter 5544-3

P otrzebne zupełnie zdolne bielizniarki Wanda Bossówna Nawrot 8 lewa oficyna parter 5545-3

P otrzebne zdolne panny do szycia Piotrkowska 107-20 Kwiatkowska 5542-2

P otrzebna praczka do pralni Wschodnia 36 5540-3

P okój umeblowanego może być przy rodzinie poszukuje inteligentny starszy kawaler. Okolicie alic Kilińskiego Gubernatorskiej i Główniej oferty Rozwój dla „K.“ 5549-1

P rzybiłak się buldog maren-gowaty ciemny pod szyją białą z obrozą niklową odebrać za zwrotem kosztów Reja 10 przy Brzezińskiej Kasiński 5346-3

K orepetytor katolik z 6-cio klasowym wykształceniem poszukuje lekcji wiadomość Dzielna 52-5 1 piętro 5557-3

M łody człowiek z czteroklasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej oferty do Rozwoju pod Posada 5551-3

P okój z kuchnią przy ul. Zarzewskiej zamienię na takiż lub większy w okolicy Średniej oferty do Rozwoju pod „Średnia“ 5364-1

M łody człowiek lat 24 odlewnik i cukiernik poszukuje jakiegokolwiek pracy łaskawe oferty pod „A. S.“ do Rozwoju 5565-1

3 sale fabryczne zaraz do wynajęcia wiadomość Karolewska 16-2 5563-3

P ies czysty wilk zginał wabi się „Stop“ zwrócić dozorcey domu Południowa 20 5523-1

Z demobilizowany pchor. poszukuje posady biurowej posiada dobre referencje oferty dla „Pchor.“ 5535-2

P otrzebna prasowaczka do kieszul i drobiazgów Dzielna 24 5521-1

O dstąpię sklep z pokojami z urządzeniem lub bez Rzgowska 98 5517-2

S zofer przyjezdny z Rosji umie sjać reperować samochody z dużą praktyką poszukuje posady Radogoszcz ul. Trelenberga 44 E. Cieślak 5520-2

Z dolny kowal poszukuje pracy w Łodzi mający dobre świadectwa Franciszkańska 58-62 4 piętro 5511-9

Z powodu wyjazdu odstąpię zakład fotograficzny i mieszkanie tania dowiedzieć się Piotrkowska 82 Jakubowski 5249-2

L ekcji muzyki udziela b. uczeń licea prof. Strobła przygotowuje również dzieci do gimnazjum Al. Kościuszki 51 pp. Góreckich 5296-3

Zagubione dokumenty

M ittelstaedt Zofja zagubiła paszport wydany w Łodzi 5507-2

F elczak Adam zagubił dokument zwolnienia rocznik 1897 wydany w Sieradzu 5327-2

C elgówi Mojszemu skradziono portfel i kartę odroczenia wyd. w P. K. U. w Kutnie 5529-2

G omberg Aleksander zagubił matrikulę wydaną w Miejskiej Szkole Handlowej 5566-1

Z aborski Stanisław zagubił paszport polski wydany w Łodzi Dzielna 51 5562-5

R óżański Józef zagubił kartę zwolnienia wydaną w Łodzi 5560-3

P etzel Władysława Cegielniana 128 zagubiła tym. dowód osobisty wydany w Łodzi 5553-3

W łodarczyk Antoni Słowiańska 6 zagubił kartę bezierminowego urlopu wyd. w Nowym Radomsku oraz dowód osobisty wyd. w gm. Zajęczków pow. Opoczno 5548-3

J ędrzejewski Stanisław zagubił osobisty dowód kolejowy nr. 47493 zwrot Depot Kaliskie 5545-3

Z ieleniewski Franciszek zagubił portfel z pieniędzmi i patent V kat. obnosny tegoroczny wydany w Łodzi 5541-3

Zaginal paszport polski na imię Marii Kerych wyd. z gminy Hartupia ziemia Sieradzka 5539-3

Rączek Ferdynand zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 5088-1

Samochód

ciężarowy, „Presto“ 35 HP. 2 tony, kardanowy do sprzedania. Wiadomość: Piotrkowska 257, w ślusarni. 2187B

Od zaraz sioneczne

2 pokoje z kuchnią
do odnajęcia w centrum m. Zgierz. Łaskawe oferty sub A. B. 25 do „Rozwoju“. 2189B

Do sprzedania

sypialnia dębowa u stolarza ul. Wólczańska № 144 2184 b

J est do sprzedania gospodarka włościańska, składająca się z 19-ta morg z obsiwem, trzy domy, dwie stodoły, maszyna do siewu, wóz wogóle wszystkie przyrządy jakie potrzebne są w gospodarstwie. Do tego para koni i cztery sztuki bydła. Pośrednik, Feliks Wilamowski, Łódź, Bałuty, ul. Żórawia 7. 2194B

SAD

owocowy do wydzierżawienia dobra Gostków ziemia Łęczycka. 2179d

KUPUJĘ

prytlanty, złoto, srebro, perły diamenty, stare zęby, garderobę placę ceny najwyższe. Konstantynowska № 7. prawa oficyna 1-sze piętro Z. MILICH (1271)

Dr. Artur Banasz urolog.

(Choroby nerek, pęcherza dróg moczowych, chron. rzezaćka) przyjmuje od g. 5 do 7 Moniuszki № 11. 55

Dr. Zygmunt Ługowski

ul. Konstantynowska 31 Choroby kobiece i akuszerja przyjmuje od 4 do 7 po pol. 1342d W. U. Z. zdn. 1-III-22

Dom

nadający się na letnisko oraz ogród duży i trzy placę po 40-80 i sklep rzeźniczy do sprzedania Nowe-Chojny ul. Kościuszki 9 przy leżnicy. Wiadomość na miejscu 2166K

SPRZEDAŃ

w pobliżu Łodzi przy kościele dom z placem na którym istnieje korzystne przedsiębiorstwo handlowe z wagą wozową i innymi urządzeniami. Przyjmę też chętnie współnika z kapitałem 6 milionów, dla którego będzie pokój z kuchnią. Do kupna potrzeba 11 milionów. wiadomość: Pusta 13-6 front 2170K

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 90 mk., KOMUNIKATY — 100 mk. DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE — 10 mk. ZA WYRAZ, DUŻE LITERY 120 mk. DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY — 5 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ ZAGRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Każda nowa podwzka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia